

Bart De Moor is gewoon hoogleraar aan de K.U.Leuven, met onderzoek in systeemtheorie, regeltechniek en bioinformatica. Hij is oprichter en bestuurder van verschillende spin-off bedrijven en kennisinstellingen. Tussen 1991-1999 was hij adviseur en kabinetschef van verschillende ministers van wetenschaps- en technologiebeleid. Sinds 1 januari 2006 is hij de kabinetschef socio-economisch beleid van minister-president Leterme.

De paradoxen van het innovatiebeleid

In Vlaanderen is er niet genoeg samenwerking tussen universiteiten en bedrijven. Althans, dat is een populaire stelling die sommige bedrijfsleiders graag poneren. Zij wordt echter doorprikt wanneer men verder kijkt dan slogans en dieper graaft in de vele cijfers waarover we vandaag beschikken.

Valorisatie van wetenschappelijk onderzoek is een 'hot issue': rechtstreekse samenwerking met bedrijven (contractonderzoek), ontwikkeling van intellectuele eigendom als basis voor licenties en technologieovername, de creatie van spin-off bedrijven. Uit recente cijfers blijkt dat België,

Nog anders gezegd, onderzoeksgroepen die excellent zijn wetenschappelijk, doen het ook goed in valorisatie. Samenwerkingen met industrie, bedrijven, maar ook met maatschappelijke organisaties en de overheid, zijn niet strijdig met de academische vrijheid en moeten beter gehonoreerd worden. Het decreet op de wetenschappelijke dienstverlening dat dit mogelijk maakt, dateert al van 1995!

Onderzoek toont aan dat bedrijven die samenwerken met kennisinstellingen en universiteiten, veel gemakkelijker nieuwe producten in de markt brengen dan anderen. En juist in productinnovatie ligt de grote uitdaging voor de Vlaamse bedrijven, omdat de citroen van meer procesin-

Onderzoeksgroepen die intens samenwerken met de industrie worden er ook wetenschappelijk beter van.

samen met Duitsland, bij de koplopers in Europa hoort voor wat betreft financiering van het onderzoek door bedrijven. Aan de K.U.Leuven komt 30 % van het onderzoeksbudget uit samenwerking met de industrie. Voor Vlaanderen wordt geschat dat ongeveer 10 % van de globale O&O uitgaven van 3.3 miljard € (onderzoeksinstellingen en bedrijven samen, cijfer 2003) tot stand komt in samenwerkingsverbanden tussen universiteiten en industrie. Dat is meer dan het Europees gemiddelde van 6.9 % en dat van de VS van 6.3 %. De spin-off creatie zit in de lift. In de periode 1990-2005 werden in Vlaanderen 145 spin-off bedrijven opgericht, die naar schatting 6000 banen opleverden. Sommige van deze spin-offs zijn sterke groeiers, vooral in het high-tech segment en ook steeds meer internationaal.

Toch is er nog veel tegenstand rond valorisatie aan onze universiteiten. Niet in het minst omwille van de zogenaamde perversiteits-hypothese. Deze stelt dat onderzoek in samenwerking met de industrie, het vrije initiatief van de vorser beknot en daardoor aanleiding geeft tot meer toegepaste, minder streng wetenschappelijke output. Recent onderzoek maakt brandhout van deze hypothese. Aange-toond werd dat onderzoeksgroepen die een grote intensiteit van samenwerking met de industrie aan de dag leggen, er wetenschappelijk ook beter van te worden. Anders gezegd, de correlatie tussen effectieve valorisatie-capaciteit en kwaliteit van de wetenschappelijke productie, is groot.

novatie en hogere arbeidsproductiviteit stilaan uitgerperst is. We moeten er voor zorgen dat de 'technology push' en 'market pull' beter op mekaar afgestemd raken.

We moeten de recent gecreëerde Industrieel Onderzoeksfondsen (IOF) van de associaties nog beter kunnen richten naar de industrie dan vandaag het geval is. Het strategische basisonderzoek (SBO), gefinancierd door het IWT, moet meer vraaggestuurd worden. We kunnen misschien ook, naast de FWO en IWT doctoraatsbeurzen, een derde categorie invoeren van doctoraatsbeurzen voor nauwe samenwerking met bedrijven. Voor wat betreft eindwerken in samenwerking met bedrijven, moeten universiteiten een voorbeeld namen aan de hogescholen. We moeten een systeem van stages opzetten van onderzoekers in bedrijven en bedrijfsmensen in de onderzoekswereld, m.a.w. zorgen voor een verhoogde mobiliteit tussen beide werelden.

De Vlaamse regering heeft recent beslist om een groep van experts aan het werk te zetten, die zich moet buigen over de effectiviteit van het Vlaams innovatie-instrumentarium. Met het oog op bovenstaande nuanceringen is dit geen gemakkelijke opdracht. Ik wacht samen met U op de resultaten die in het najaar bekend zullen worden. En dan moeten we er nog naar handelen!

Reacties naar Column@kviv.be ■